

ನೀಡುವೆ. ಈ ಘಟ್ಟಶ್ರೇಣಿಗಳು ಗೋದಾವರಿ, ಕಾವೇರಿ, ಕೃಷ್ಣಾ, ತುಂಗಾ, ಕಾಳಿ, ಭದ್ರಾ, ಭವಾನಿ, ಭೀಮಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಹೇಮಾವತಿ, ಕಬನಿ, ಪಂಪಾ, ನೇತ್ರಾವತಿ, ಶರಾವತಿ, ಮಾಂಡೋವಿ, ಜುವಾರಿ ಮುಂತಾದ ಜೀವ ನದಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ನದಿ-ತೊರೆಗಳ ಬಳಿ ಹೋದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು ಪಕ್ಕದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಬಳಸಿ ಎಸೆದಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳು. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ.

ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೂ, ಆರು ಲೇನ್ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೂ, ಪ್ರತೀ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ನಾಲ್ಕಾರು ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೂ, ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಬಗೆದು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿ ಅದಿರು ಅಗೆದರೂ, ಸಿಮೆಂಟ್ ತಯಾರಿಸಿದರೂ, ಸಾವಿರಾರು ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳು ನೀಡುವ ಪರಿಶುದ್ಧ ಗಾಳಿಯೇ ಬೇಕು, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನಲು ಸಮತೋಲಿತ ಆರೋಗ್ಯಕರ ವಾತಾವರಣವಿರಬೇಕು, ಕುಡಿಯಲು, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳು ದಯಪಾಲಿಸುವ ಶುಭ್ರ ಜೀವಜಲವೇ ಬೇಕು.

ವಿನಾಶದ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಚೈನ್ ಸಾ (ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಗರಗಸ) ಜೇಬಿಬಿ, ಎಕ್ಸ್‌ಸೆವೇಟರ್, ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್, ಹಿಟಾಚಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣುಗೆದ್ದು, ಗೋರಿ ತೆಗೆದು, ತಳ್ಳಿ, ತುಂಬಿ, ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆ ಕೊರೆಯುವ ಡ್ರಿಲ್ಲರ್‌ಗಳು, ಸಿಡಿಸಿ ಪುಡಿಗಟ್ಟುವ

ಡೈನಾಮೈಟ್‌ಗಳು, ಎಂಥಾ ಜಾಗದಲ್ಲೂ ಸಹಾ ಬೇರಿಳಿಸಿ ಹಸಿರಳಿಸುವ ಕಳೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡುವ ಕಳೆನಾಶಕಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟದಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅವಿಷ್ಕಾರವಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ಸಹಜ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಜನರು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.

ಕಲ್ಲಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಮಗ್ರಿಯ

ಗಣಿಯನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವ ಈ ತಾಣಗಳು ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕಲ್ಲಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜೀವಿಗಳು ಕೊರೆಯುವ ಬಿಲ್ಲಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆ ನೀರು ಭೂಗರ್ಭವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗಿಡಮರಗಳ ಮೃಲ್ಮೆಯಿಂದ ಆವಿಯಾಗುವ ತೇವಾಂಶದಿಂದಲೇ ಮೋಡಗಳು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ, ಹನಿಮೂಡಿ, ಧರೆಯೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ, ರೈತ ಬಿತ್ತ ಬೀಜವನ್ನು ಮೊಳೆಯಿಸಿ, ಬೆಳೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ತರಿಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವಾಗ ಆ ಹಸಿರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?

ಅನಗತ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿ: ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಭೂಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 670 ಮೀಟರ್, ಚೀನಾದಲ್ಲಿ 460 ಮೀಟರ್, ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ 180 ಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯಿದೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 2000 ಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯಿದೆ! ಇದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಅನಗತ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಕುತಂತ್ರ. ರಸ್ತೆ ಗಾಗಿ ಮರಗಳ ಹವನ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕುತ್ತು. ಮಿತ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಲು, ಮರಳು, ಸಿಮೆಂಟು, ವಾಹನ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್, ಡೀಸೆಲ್ಲು ಹೀಗೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ದುರ್ವ್ಯಯ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಉದ್ದೇಶ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು. ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ನಾಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರಗಳತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ||

★ ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅರಣ್ಯ ಕುರಿತ ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಸಹಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವ ಬಗೆಯನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

★ ಆನೆ ಮತ್ತಿತರ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಹಜ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮಾನವ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಮನುಷ್ಯನ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ಮನೋಭಾವ. ಮಿತಿಮೀರಿದ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಆವಾಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಂಕುಚಿತಗೊಂಡಿದೆ. ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆಹಾರ, ನೀರನ್ನರಸಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಆದರೆ ಈಗ ಅತಿಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಡಿ ಎನ್ನಲು ನಾವಾರು? ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗಿಂತ ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೋಂದೇ ನಮಗಿರುವ ದಾರಿ.

★ ಸೀಸನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಹಲಸಿನ ಬೀಜ, ಮಾವಿನ ಓಟೆ, ಬಿದಿರಿನ ಸಸಿಗಳು, ಬಗನೇ ಮರದ ಬೀಜ ಅಥವಾ ಸಸಿಗಳು, ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಸಿಗುವ ಬಾಳೆ ಕಂದುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯದಂಚಿನಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕೊಂಚವೂ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸದ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲಂತಹ ಕಾಡು ಮಾತ್ರ ಅರಣ್ಯ. ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿಗಳು, ಜೀವಜಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳು ನಲ್ಲಿಗೆ, ಬಾಚಿಲಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನಾಗುವ ಮುಂಚೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರವಾಗಬೇಕಿದೆ. ■